

**Oldřich Kortus, Sasové v Čechách v letech 1631 a 1632, Praha 2007, stran 295
(disertační práce)**

Posudek školitele

Tzv. saský vpád do Čech v letech 1631-32 představuje bezesporu neobyčejně zajímavé téma, a řekněme hned, překvapivě takové, kterému se nedostalo už hodně dlouhou dobu náležitě kritické reflexe. A tak byly vcelku stereotypně opakovány některé názory, vyslovené například A. Rezkem, či J. Pekařem, či historiografií německou.

Samo téma obsahuje v sobě jisté nebezpečí, že stojí takřkajíc v blízkosti osobnosti Valdštejnovy zhruba v posledních třech letech života.

Oldřich Kortus se před časem stanovil ambiciózní cíl, totiž pokusit se o jeho kritickou revizi. Zde bych chtěl akcentovat, že autor přistoupil k tématu s velkou sebekázní a pracovním nasazením. Dokládají to jeho dlouhodobé pobyty a práce v archivech v Drážďanech, Vídni, Praze i Chebu. Měl jsem možnost se seznámit s množstvím dokumentace, které Kortus vytěžil v obou klíčových zahraničních archivech, a musím říci, že nepromarnil snad ani minutu svého pobytu. Pochopitelně, stejně důležitý je i způsob fruktifikace výzkumů. I zde Kortus zasluhuje pochvalu, když se srdnatě postavil vůči záplavě literatury, která formálně spadá sice pod nálepku „Albrecht z Valdštejna“. Tento „návrat“ ke kořenům bezesporu pomohl autorovi v orientaci, ale i v uvědomění toho, co již v 19. století znali zejména německojazyční historikové. Trochu snad bych tu mírnil jeho obdiv k H. Hallwichovi, jehož osobní fond ve svém celku důležité bohemikum (originály, opisy) leží zapomenut ve Vídni.

Vlastní práce Kortusova se skládá z pěti mohutných kapitol, které jsou po mém soudu velmi dobře a uměřeně zvoleny. Na průběhu saského tažení si opět musíme uvědomit, kolik toho znali historikové 19. století. Líbí se mi tu akcent na osobnost Arnimovu, jako autora vlastního nápadu přezimovat oslabené saské vojsko v Čechách.

Velmi podrobně, téměř hodinu po hodině, je vylíčeno tažení saského vojska na Prahu; tato kapitola je také oprávněně nejobsažnější z celé disertace. Zjevně jde o heuristickou maximu, Vyváženou ohromnou prací s prameny, s originálním, jednoduchým zdůvodněním celého tažení. Poněkud překvapuje nedostatek dokumentace, který bychom očekávali zejména ve Vídni. Je pochopitelné, že autor nemohl analogicky zpracovat celé Čechy, respektive oblast, kam se dostala saská vojska.

Předpoklad existence druhého saského vojska si vyžádal nalezení vhodné sondy pro komparaci. Pro Kortuse je takovým městem Cheb, což je docela originální volba, již vzhledem k vazbám k říši. Toto srovnání je vhodné, neboť je tu jiný rozměr studia, je otázkou, zda-li byla společná strategie.

K těmto klíčovým kapitolám jsou vhodně zvoleny ta o každodennosti v saské armádě, právě tak jako podíl exulantů na těchto akcích. V těchto kapitolách je uloženo neobyčejné množství práce; zdá se, jako by Kortus v sobě tajil touhu nalézat nové a nové dokumenty; neboť pro strukturu kapitoly o saské armádě to jsou většinou naprosto neznámé dokumenty. Autor využil svou největší přednost, rozsáhlé rešerše v příloze disertace. Jak jsem naznačil, tato partie by mohla být i trojnásobná.

Domnívám se, že se Oldřich Kortus vypořádal s tématem disertační práce na vysoké odborné úrovni; metodicky je to bytostný analytik se zálibou pro detail. Velmi rozsáhlý poznámkový aparát je toho nejlepším vyjádřením. Je zpracován dostatečně přesně, totéž ostatně platí i o jazykové stránce knihy.

Práce pana mgr. Oldřicha Korpuse splňuje parametry, kladené na podobné spisy a já ji doporučuji k obhajobě.

Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Ústav českých dějin

Praha 20. 8. 2007